

De Dominicus, een kerk die droomt ?

Dit Dominicusjaar zijn we begonnen met een serie van vier diensten over de kerk als een levend lichaam. Een beeld voor de gemeente waar de taken verdeeld zijn, waar alle lichaamsdelen meetellen, en waar een afstemming is van de delen op het geheel.

Dat was bedoeld als een achtergrond voor de gemeente die door de Beleidsraad aan het denken was gezet om zich eens uit te spreken over wat ons hier nu samenbindt, wat onze bezieling is, waaruit wij onze inspiratie putten, waarover we zingen.

En dat is een heel proces geworden, waar in groepen werd gediscussieerd, waar zelfs getwijfeld werd aan het nut van een dergelijke discussie, waar allerlei stukken werden geproduceerd. Kortom, een hink stap sprong om uiteindelijk tot een Visie te komen.

Als betrokkene bij dat proces van gemeente-zijn, zie ik niet zozeer een levend lichaam als beeld voor me, maar laat ik me eerder leiden door de verhalen uit het boek Handelingen van de Apostelen. Zo even heeft u een aantal fragmenten gehoord.

Het is een boek dat zich laat lezen als een huis van de geschiedenis van de Kerk. Hoofdstuk na hoofdstuk trekken de apostelen van stad naar stad om een beginnende gemeentevorming te begeleiden. Met volop onderlinge twisten, spelen er vragen waar de prioriteiten moeten liggen, wie er allemaal bijhoren, dopen of niet, hoe om te gaan met het verhaal van de Levende. Roept U zich maar in herinnering de vertwijfelde gesprekken van die leerlingen op weg naar Emmaus. Dit proces van gemeentevorming is tot het laatst toe heel spannend, en de discussies worden op het scherp van de snede gevoerd. Uiteindelijk eindigen al die beschrijvingen stevast met de woorden: ze vormden met elkaar een gemeenschap en braken het brood en wijdden zich aan het gebed.

Samen met U wil ik deze morgen zoeken hoe deze geschiedenis ook ons verhaal is.

Hoe wij met elkaar op weg zijn om telkens weer onze richting te bepalen, zoekend en tastend.

Zo een veertig jaar geleden, toen in deze kerk met nog maar een handjevol parochianen een heel nieuwe theologie, en een nieuwe prediking klonk, was er een kantelmoment.

Liturgie ging plaats vinden tussen podium en zaal tegelijk, zoals onze veelgezongen componist Bernard Huybers het toen verwoordde. Ingesleten vormen die eeuwenlang houvast hebben geboden worden dan rituelen die je een plek kunt geven in je leven, en waaraan je betekenisvolle momenten kunt beleven. Denkt U maar aan de vieringen van de doop hier in ons midden. Ze maken ons ontvankelijk en proberen ons te raken. Niet de dogma's, de leerstellingen staan centraal, maar het verhaal van een Levende.

Die verhalen raken ons, en we kunnen elkaar vinden in wat ons ten diepste bezig houdt. Dat is heel iets anders dan het ten beste geven van principiële verklaringen, met allerlei geboden en verboden. Dat deden we vroeger. Daarmee sluit je mensen uit.

Nu zien we kerk als een vertellende gemeenschap, een kerk die geboren wordt uit verhalen, die aan de tafel worden verteld. De verhalen worden als het ware opgedist.

Aanschuiven aan de tafel, eten van brood en drinken uit de beker, hoe kan het anders worden begeleid dan met verhalen, het zingen van liederen, met het ophalen van herinneringen, in de eerste plaats aan het lijden en sterven en verrijzen van die unieke mens, maar vervolgens ook het verhaal van die eerste gemeente, van al die gemeenten door de hele geschiedenis, tot onze gemeente van nu.

En we vertellen dat verhaal niet alleen maar binnen onze eigen kring, maar we gaan er ook mee naar buiten.

Ik herinner me een artikel van Ben Kroon, trouw dominicusganger van het eerste uur, in het toenmalige dagblad De Tijd. Hij schrijft en het is nog vóór de restauratie van dit gebouw: "De oude kast van Cuypers, die al dertig jaar op de slooplijst staat, vol neogotische santenkraam, was ineens een deel van de stad, eindelijk verzoend met de omgeving, een echt plein, net zo rommelig en ongrijpbaar als de Dam in de zomer, en toch weer anders. Ineens was die kerk niet meer van die goedgeklede,

vlijtige, redelijke en aardige kerkgangers. Zij liepen er wel rond, maar ze waren een beetje feestelijk ontworteld”.

Het is een beschrijving van het Open Huis, dat zo kenmerkend is voor de Dominicus.

Geen grote boodschap aan de wereld, maar we willen wel delen van wat we hebben, een gevulde tafel voor de vreemdeling. En we willen ook mee resoneren met alles wat in deze stad ons voor de voeten komt, en niet zwijgen wanneer het schuurt en schampert.

Deze wereld omgekeerd.

De Dominicus creëert ook een open ruimte om met elkaar in gesprek te gaan over vele manieren van religieuze beleving.

Op veel plekken in ons land, en vooral in de politiek is polarisatie een geliefd thema.

De situatie van polariseren is er een van argumenteren, zich verdedigen, waarheden verkondigen, stellingen betrekken.

Wij willen hier een plek zijn waar een heel andere soort van communicatie geldt, en wel een narratieve, waarbij ieder zijn verhaal kan vertellen, op verhaal kan komen?

Een verhaal vertellen gaat echter niet zo maar vanzelf. Het veronderstelt een ruimte waarin verhalen worden gehoord. We moeten elkaar tot spreken luisteren.

Een gemeente is een plaats waar ieder dit kan doen, en daardoor communicatief wordt, mededeelzaam. We weten ook hier uit ervaring dat dit een spannend en soms een ongemakkelijk proces is.

In een leerhuis kunnen we tastend zoeken naar woorden, beelden, verhalen, en rituelen om ons te helpen een eigen, altijd nieuwe weg te gaan. Niet de antwoorden verbinden ons, maar het zoeken.

De vraag naar zin en de betekenis van je leven en de grond van je bestaan, kom je ook op het spoor via je persoonlijke biografie. Je leven vertellen is niet enkel een daad ter bevestiging van je zelf, het is eveneens een verantwoordelijkheid tegenover anderen. Je getuigt van wat je meemaakt, en maakt zo de anderen deelgenoot.

Wij willen hier toch hoog houden dat je in de vieringen kan ontdekken wie je bent en waarnaar je verlangt.

Deze plek biedt niet alleen de ruimte om te komen en te gaan, om op adem te komen en samen te delen wat ons bezielt, het is ook een plaats om te dromen. De vraag die we telkens moeten stellen is: Dromen wij nog wel? Of zijn we slechts een goed georganiseerd bedrijf, met enige last van een economische crisis? Na ruim veertig jaar een vlot lopende organisatie met een structuur en een visiestuk, maar helemaal geen dromen. Wat is een droom, de schriften staan er vol van.

Een droom vertelt je toch wat je allemaal weghoudt uit je dagelijkse leven. De droom is een herinnering aan een leven dat je zou kunnen leiden. En het is vaak een gevaarlijke herinnering omdat ze het ons niet makkelijk maakt. Ze zijn ons ook tot hulp om ons leven overdag voluit te leven. En zij laten zien waar dit onvoltooid bleef.

Het geschenk van een droom is er niet voor niets. Het is een boodschap voor wanneer we wakker zijn, het wijst ons een weg naar een dieper en vollediger leven.

En heel soms groeien dromen uit tot boeiende verhalen, tot visioenen. Zoals we aarzelend zingen:

“Vaak gaan we door de wereld met dichte ogen, maar soms herinneren we ons een naam, een oud verhaal, dat ons is doorverteld. Over een mens, die vol was van uw kracht.

Die was zoals wij zouden willen zijn, een mens van God, een vriend, een licht, een herder, een die niet ten eigen bate heeft geleefd, en niet vergeefs, onvruchtbaar is gestorven”.

Mogen wij in die geest samen verder gaan.

Ko Bordens.

Gelezen: Hand.2.43;6.1-2;15.6-8

Flarden uit de Visiestukken